

HETV OLKS BELA NG

LIBERAAL VLAAMS TIJDSCHRIFT
WWW.HETVOLKSBELANG.BE

nr 10 ■ December 2022
Jaargang 143 ■ maandblad

in dit nummer

EDITORIAAL

**Het jaar van
de afknappers / 2**

LIBERAS

**De Franstalige pagina's
in het LVV-blad / 3**

ANALYSE

**De laatste rit van
Mark Rutte? / 4**

LVV

**Debat over
ecomodernisme / 6**

BOEK VAN DE MAAND

**'Dagboek 1933' van
Dirk Verhofstadt / 8**

BUITENLAND

**Het 'putsch'-verleden
van Duitsland / 10**

OPINIE

**Meer werk in een
versnipperd land? / 12**

liberaalvlaamsverbond

Daar komt 2023!

Het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) opent het nieuwe jaar 2023 met een stevige blikvanger. Niemand minder dan de nieuwe federale staatssecretaris voor begroting en consumentenzaken, **Alexia Bertrand** (Open Vld), is de gastspreeker op de nieuwjaarsreceptie van het verbond. Na twee jaar gedwongen afgelasting door de coronapandemie, is het LVV verheugd om opnieuw zijn traditionele nieuwjaarsreceptie te houden. Alle leden zijn van harte welkom. Maar aanmelden bij info@het-lvv.be

lvv.be is de boodschap. Afspraak op dinsdag **10 januari 2023 om 19 uur in het Muntpunt Café**, Leopoldstraat 2 te 1000 Brussel.

Ook wensen het LVV en Het Volksbelang iedereen een prettig jaareinde en een voorspoedig 2023 toe.

Thibault Viaene, LVV-voorzitter
Clair Ysebaert, LVV-erevoorzitter
Bert Cornelis, hoofdredacteur
Het Volksbelang

Het jaar van de afknappers

2022 begon met een tragisch voorval van kinderverwaarlozing. De mogelijke verdachte van de dood van kleuter Dean was al eens schuldig bevonden aan de dood van een andere kleuter. En de vraag rees waarom zo iemand werd vrijgelaten en zo kon vervallen in zijn afgrijselijke daden. Meteen kwam het justitiebeleid weer onder vuur, en dat zou later op het jaar nog gebeuren.

Aan het einde van 2022 woedt de oorlog in Oekraïne nog steeds. Met dit conflict is de Koude Oorlog precies weer helemaal terug. En de zwakte van de Europese Unie. Is het niet de hoogste tijd dat Europa een echt leger krijgt om als het nodig is een vuist te maken tegen veldheren als Poetin? Na de val van de Berlijnse muur dachten we natuurlijk dat de hele wereld voor onze democratische waarden zou vallen. Maar in het huidige Rusland blijft de afkeer van het Westen en vooral de Amerikaanse zeden en gewoonten heel groot. Hopelijk komt er in 2023 een einde aan de verfoeilijke oorlog.

Volle koelkast

Intussen organiseerde de Belgische regering een grote bevraging over de toekomst van ons land. Terwijl de mensen wakker lagen van de hoge energieprijzen, de oorlog in Oekraïne en het nog steeds circulerende coronavirus. Later op het jaar zou blijken dat die bevraging niet zo'n succes was. De Franstalige meerderheidspartijen lieten overigens onomwonden weten dat ze voor een volgende staatshervorming helemaal niets voelen. PS-voorzitter Paul Magnette gaf aan N-VA-voorzitter Bart De Wever nog eens een duidelijke boodschap: vergeet het confederalisme! De koelkast geraakt almaar voller.

“Uitgerekend in Duitsland, het land waar men gezien zijn geschiedenis toch beter zou moeten weten, werd, je gelooft het bijna niet, een staatsgreep van extreemrechts vermeden.”

De centumpartijen bleven met hun eigen imago worstelen. Wat nog te doen om nieuwe kiezers aan te trekken? Voor zowel CD&V als Open Vld is herbronning, opfrissing en vernieuwing de enige uitweg. Maar begin daar maar eens mee als je in verschillende regeringen zit? Slechte peilingen, partijvoorzitters die in zak en as zitten of opstappen, ministers die komen en gaan, en de extremen die maar uitdijen. Het zou een constante zijn in 2022. Politiek wordt 2023 het jaar van het aftellen, want in 2024 zullen we liefst twee keer naar de stembus gaan: voor de federale, regionale en Europese verkiezingen, en voor de gemeenteverkiezingen. Vraag is dan ook of er in 2023 nog veel zal bestuurd worden.

Ook het onderwijs slaakte een noodkreet. Onderzoek wees uit dat de kwaliteit nog daalde, meer en meer leerkrachten zagen het niet meer zitten en verlieten de klas. Van het goede voornemen om met alle betrokkenen rond de tafel te gaan en zonder taboes en onbevangen een ernstig noodplan voor het onderwijs uit te tekenen, kwam ook in 2022 niets terecht. Oorlog en armoede brachten opnieuw een pak migranten naar ons land. Iedereen heeft recht op een menswaardig bestaan, waar ook ter wereld. Maar het werd zelfs Vlaamse liberalen te veel: we zitten vol! Migratie was ook in 2022 nooit ver weg.

En daar waren we weer bij justitie. Aan het Noordstation in Brussel kwam een jonge politieagent bij een actie om het leven. Geweld tegen ordehandhavers heeft altijd bestaan, maar moet hard bestreden worden. De balans over het geweld tegen politiemensen sloeg in

2022 echt door. Ook daar zal 2023 hopelijk anderszins moeten brengen.

We hoopten ten laatste nog op de Rode Duivels, maar ook in voetballand werd 2022 een afknapper. De kleedkamer van de Duivels had veel weg van de bekvechtende Wetstraat. En zoals het partijvoorzitters bij slechte peilingen in 2022 verging, stapte na lamentabel voetbal ook de nationale bondscoach op. Voetbal en politiek, er zijn gelijkenissen.

Ontluisterende linken

Het meest verontrustte ons wat er op het einde van het jaar in Duitsland is gebeurd. Uitgerekend in het land waar men gezien zijn geschiedenis toch beter zou moeten weten, werd, je gelooft het bijna niet, een staatsgreep van extreemrechts vermeden. Hoewel ik een koele minnaar ben van de gedachte dat de geschiedenis zich herhaalt, is hier toch enige ongerustheid op zijn plaats. Vooral omdat de democratische waarden en de respectvolle samenleving hier in het gedrang zijn. Het jongste boek van Dirk Verhofstadt, 'Dagboek 1933' legt ontluisterende linken tussen de jaren dertig en vandaag. Het boek eindigt zo: "De onverschilligheid bij de gewone Duitsers was één van de belangrijkste oorzaken van de snelheid waarmee de nazi's de rechten en vrijheden, en de rechtsstaat in 1933 konden afbouwen." Die onverschilligheid is ook vandaag aanwezig.

Hopelijk doen we het in 2023 beter. Laten we de onverschilligheid vergeten en opkomen voor een humane, democratische en menselijke wereld. Als dat geen goed voornemen is. ■

Sinds 1913 overkoepelt en coördineert het Liberaal Vlaams Verbond (LVV) liberale verenigingen die een sociaal-progressief en Vlaams-liberaal programma binnen de Liberale Partij verdedigen. Om ook Franstalige partijgenoten te bereiken, publiceert het tussen 1922 en 1924 een Franstalige bijlage bij zijn Maandblad, de 'Feuillets Détachés'.

De 'Feuillets Détachés' van het LVV

door Kim Descheemaeker en Sébastien Baudart, Liberas

Voor niet-Vlaamslezende liberalen

De Feuillets Détachés staan op zichzelf, beslaan meestal vier pagina's en verschijnen vanaf september 1922 ongeveer tweemaal delijks in LVV, Maandblad van het Liberaal Vlaamsch Verbond. Ze zijn een reactie op het feit dat het LVV zich in de Liberale Partij onterecht buitengesloten en aangevallen voelt. Auteur van dienst is meestal Victor Heymans, algemeen secretaris van het LVV. In zijn artikels probeert hij de LVV-standpunten uit te leggen aan een Franstalig liberaal publiek om zo aan te tonen dat de LVV'ers onrechtvaardig behandeld worden en hun plaats hebben binnen de Liberale Partij.

De Franstalige pagina's zijn nodig omdat het LVV zijn verhaal naar eigen zeggen niet kwijt kan in de Franstalige liberale pers. Om het doelpubliek van de Feuillets te bereiken, wordt aan de Vlaamse lezers van het LVV-maandblad gevraagd om de Feuillets los te maken en aan een Franstalige liberaal te bezorgen.

Victor Heymans, een foto in Het Laatste Nieuws van 28 oktober 1921.

Ook Vlaamsgezinde liberalen zijn échte liberalen

De LVV'ers willen de Franstalige lezers in de eerste plaats overtuigen dat ook zij échte liberalen zijn. Progressieve liberalen weliswaar, die zich beroepen op de principes van de vooruitstrevende fractie van het Belgische liberalisme. Maar, benadrukt Heymans, het LVV voldoet met zijn standpunten volledig aan het liberale programma zoals het bepaald werd door het congres van 1920. Daarin is er binnen bepaalde grenzen - voldoende ruimte voor persoonlijke interpretatie van de thema's waarover geen eensgezindheid bestond. Tot deze laatste categorie behoren de organisatie van het leger en de taalkwestie, net die thema's waar het LVV het verschil wil maken.

Actuele discussies

In de volgende nummers gaat Heymans dieper in op enkele actuele heikele thema's. De kwestie die in 1922-1923 het meest de gemoeerden beroert, is de vernederlandsing van de Gentse universiteit. Het LVV ageert fel tegen het voorstel vanuit Franstalige hoek tot verdubbeling van de universiteit in een Franstalige en een Nederlandstalige afdeling. De vereniging schaaft zich volledig achter de eis voor één, Nederlandstalige, universiteit in Gent. Niet enkel het taalbeleid in het hoger onder-

In het LVV Maandblad van oktober/november 1922 toonde Victor Heymans zich verheugd over de reacties op zijn Franstalige bijlage in het blad. (Collectie Liberas)

wijs is een doorn in het oog van de LVV'ers, ook de praktijk in het lager onderwijs in Brussel stuit hen tegen de borst. Als liberale vereniging vindt het LVV onderwijs erg belangrijk voor de verheffing van het volk. Daarbij zijn ze ervan overtuigd dat dit onderwijs moet verlopen in de taal die de kinderen het beste begrijpen, namelijk hun moedertaal, om het beste resultaat te bereiken. Volgens het LVV gebeurt dat door politiek toedoen op dat moment nauwelijks of niet in Brussel. Deze situatie veroorzaakt volgens het LVV dramatische onderwijsresultaten.

Dat het LVV méér is dan enkel Vlaamsgezind, en ook het sociaalliberalisme ondersteunt, verduidelijkt het onder meer door een heel nummer van de Feuillets Détachés aan de actuele discussies over het douanetarief en de handelsovereenkomst met Frankrijk te wijden. Het LVV staat achter een herziening van het toltarief, maar zet vraagtekens bij de concrete uitwerking ervan.

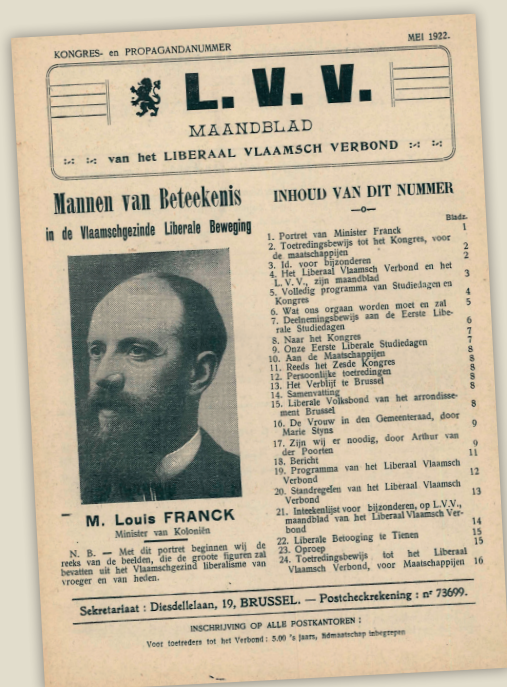
Na de Feuillets

Hoewel het effect moeilijk in te schatten is, lijkt de poging om door middel van de Feuillets Détachés Franstalige liberalen in hun eigen taal aan te spreken en zo te overtuigen van de standpunten van het LVV, weinig zoden aan de dijk te zetten. De publicatie stopt plots in maart 1924, na tien nummers. Ook het LVV Maandblad houdt er kort daarna mee op. Vanaf oktober 1925 zet Victor Heymans - wel enkel in het Nederlands - zijn pennenstrijd voort in het vanuit Antwerpen heropgerichte weekblad Het Volksbelang, dat de officiële spreekbuis van het LVV wordt. ■

Gebaseerd op 'Overtuigen in de eigen taal.

De Feuillets Détachés van het LVV',

www.liberasstories.eu.

Het LVV Maandblad verscheen tussen 1922 en 1924. (Collectie Liberas)

De regering Rutte IV: één teveel voor Mark?

door Prof. Herman Matthijs
(VUB & UGent)

Dossiers

Er zijn dossiers waarover de ploeg IV het wel eens is: het tegen houden van Bulgarije in de Schengen zone, de steun aan Oekraïne, meer militaire investeringen, de bouw van nieuwe kerncentrales te Borssele en een goed rent-meesterschap ten aanzien van de openbare financiën. Nederland kent een begrotings-tekort van iets minder dan 3% BBP en een schuld die ook onder de EU-grens van 60% BBP is te situeren. In vergelijking met de situatie in België is de begrotingstoestand in de Noordelijke Nederlanden een aards paradijs. Maar de coalitie Rutte IV heeft ook zijn splijt-dossiers. Om te beginnen de migratie. Daarover staan D'66 met de CU lijnrecht als verdedigers van het huidige beleid tegenover de VVD en het CDA. In 2021 kende het land een migratiesaldo van 110.000 mensen. Men weet geen blijf met de opvang, de integratie, het onderwijs, de huisvesting enz. Veel gemeenten willen niemand meer opvangen. Meer en meer wordt er gezegd dat Nederland (17,6 miljoen inwoners) vol is en er geen plaats meer te vinden is voor nieuwkomers met deze aangroei. Maar de regeringspartijen geraken het niet eens over quota, terugkeer beleid enz. Desalniettemin zal dit thema de volgende verkiezingen mee bepalen. Een ander probleem is de huizenmarkt en de krapte aan woningen. Ook hierover zijn de partijen verdeeld. Maar het grote ruziedossier gaat over stikstof en mest. Hier is een regelrechte ruzie gecreëerd met de landbouw, de tuinbouw, de visserij en het platteland. Het CDA ziet het electorale einde al naderen en ook de VVD moet het meemaken dat de achterban in opstand komt op VVD-congressen. Een teken aan de wand was de verkiezing van Eric Wetzels tot partijvoorzitter en dat was zeker niet de kandidaat van de partijleiding.

Het rommelt in de Nederlandse politiek. Jawel, de regering Rutte IV sukkelt verder in vele probleemdossiers en heeft veel moeite om zijn electorale achterban bijeen te houden. De huidige ploeg bestaat uit de VVD (34 zetels in de Tweede kamer – TK op 150), D'66 (24 zetels), het CDA (14 zetels) en de 'Christen Unie' (5 zetels).

Is Mark Rutte aan zijn laatste rit bezig?

Opvolg(ster)er

Sophie Hermans is de nieuwe VVD-fractieleidster in de Tweede Kamer. Maar echt populair is ze niet bij de leden en dat zal ook wel te maken hebben met haar zwak politiek optreden. Maar daardoor heeft de Minister-President geen last van een sterke fractieleider. Hermans gedraagt zich ook als de luitenant van de beheerder van het torentje. Desalniettemin is Sophie Hermans een vrouw met een politieke stamboom. Inderdaad haar vader, Loek Hermans, was minister van Onderwijs tussen 1998-2002 en later ook nog burgemeester van Zwolle en commissaris van de Koningin in Friesland. Bovendien is haar zus, Caroliene, politiek adviseur van Mark Rutte! Dan is er nog Edith Schippers, de voormalige minister van

Volksgezondheid (2010-2017) onder Mark Rutte en daarna de grote bazin geworden van het bedrijf DSM. Zij gaat in maart 2023 de VVD-lijst trekken voor de Eerste Kamer. Maar wat als de VVD een slechte uitslag behaalt in maart aanstaande? Uiteraard zal dat gevolgen hebben voor de 'come-back' van Edith Schippers? Zij heeft nogal wat naam in Nederland en wordt beschouwd als een grotere verdedigster van de VVD-principes dan Rutte. Want veel VVD-leden vinden dat de lange periode als Minister-President van Mark Rutte, eerder een compromis-figuur van hem hebben gemaakt. De achterban mort over het gebrek aan verdediging van de VVD-beginselen. Compromissen hebben dikwijls het nadeel dat ze financieel duur zijn en niet bemind worden door de eigen politieke achterban. Op het laatste VVD-congres bleek ook dat de leden het meer hebben voor de gewezen rechtser fractieleider Klaas Dijkhof. Maar die blijkt geen interesse te hebben in een terugkeer. Ook met stip in de top van de populairste politici bij de VVD is de minister van Justitie en Veiligheid Dilan Yesilgoz-Zegerius. Een vrouw die weet wat ze wil en zij moet zeker op de lijst gezet worden van mogelijke opvolgers van Mark Rutte als leider van de VVD.

Senaat

Op 15 maart 2023 kiezen de Nederlanders de twaalf provinciale staten en dat gebeurt om de vier jaar. Zij duiden de bestendige deputaties aan en voeren de provinciale taken uit in Nederland. Op 30 mei kiezen deze 12 provinciale staten samen met de bijzondere gemeenten in het Koninkrijk binnen de Cara-

Het boerenprotest tegen de wetgeving op het gebruik van stikstof zal zeker invloed hebben op de komende verkiezingen in Nederland.

ibische eilanden: Bonaire, Eustatius en Saba, de 75 leden voor de Eerste Kamer (EK) of de Nederlandse Senaat. De drie andere Nederlandse gebieden aldaar: Sint-Maarten, Aruba en Curaçao zijn aparte landen in het Koninkrijk der Nederlanden en hebben geen rol bij deze EK-verkiezingen! Nogal wat wetgeving dient in Nederland ook via de Senaat te passeren en dat is al jaren een politiek probleem voor de regeringen Rutte en meer bepaald het gebrek aan een meerderheid in de Senaat. Momenteel zijn er daar 16 fracties actief en de regering Rutte IV heeft maar 32 zetels op 75 in de EK.

Eric Wetzels werd onverwacht de nieuwe voorzitter van de VVD; hij was niet meteen de keuze van de partijleiding.

Anderen

Bij de oppositiepartijen is het zeker bij de klassieke groep ook al geen zomer. Het zijn vooral de nieuwe partijen die hoge ogen gooien in de polls. Zowat elke week meet Maurice de Hond en daarnaast zijn er nog de peilingen van 'I&O' alsook van 'één vandaag' (AVRO-TROS). Bij ons is er de driemaandelijke peiling en die zorgt al voor de nodige politieke deining. Stel u voor dat men bij ons elke week gaat peilen? De Pv/dA blijft een kleine partij (rond de 10 zetels in de Tweede Kamer) en weet geen blijf met het vraagstuk te fusioneren met 'Groen Links' van Klavert. Verder is er de verdere neergang van de 'SP' en ruk naar omhoog van de 'Partij der Dieren'. Dan is er nog het Turkse 'Denk' en het uiterst linkse 'BIJ1'. Kortom links bestaat uit zes kleine partijen, die allemaal tot de oppositie behoren. Centrum links staan het nieuwe 'Volt' met veel interne ruzies en twee regeringspartijen: het links-liberale D'66 en de 'Christen Unie'. Het CDA peilt naar 5 zetels en weet geen blijf met de vertrekkende Omtzigt. De vraag is wat die gaat doen? Maar het opkomend gevaar voor het traditionele CDA is de 'BBB' (Boer Burger Beweging) die opkomt voor de landbouwers, de tuinbouw en het platteland. Deze partij heeft één zetel en peilt naar 12 zetels! Het calvinistische 'SGP' staat met 3 zetels. Verder naar rechts is er de 'PVV' van Gert Wilders (17 zetels), die in de peilingen licht stijgt. Maar het is vooral druk rond de 'FVD' van Baudet. Die partij heeft al

aardig wat ruzies gehad met alle electorale gevolgen vandien; een afscheuring daarvan is 'JA21' een liberaal-conservatieve groep, dat ook veel VVD-kiezers aanspreekt. Die partij heeft drie zetels, doch wordt momenteel gemeten rond de 15 zetels! De VVD heeft 34 zetels in de TK, doch in de peilingen gaan daar 9 tot 12 zetels af. Heel het voorgaande geeft ook aan dat het Nederlandse politiek partijlandschap onoverzichtelijk is geworden. Maar al die kleine partijen verhinderen wel een wijziging van het kiesstelsel. De vorming van een toekomstige coalitie zal veel tijd vergen.

En nu?

Met al deze probleemdoossiers en de slechte peilingen zijn er genoeg partijen die niet staan te springen voor nieuwe TK-verkiezingen, die zijn er pas normaal in 2025. In eerste instantie zal er worden uitgekeken naar de uitslag in maart 2023 van de 'Eerste Kamer'. Daarna zal het puzzelwerk worden om de 75 leden van de Senaat te verkiezen. Maar de kans is meer dan realiteit dat de ploeg Rutte IV verdere oppositiesteun moet zoeken om in de 'EK' te overleven. Vervolgens naderen we 2024 en stelt zich de vraag wie de nieuwe Nederlandse EU-Commissaris gaat worden in opvolging van Frans Timmermans (Pv/dA). Uiteindelijk vraag is wie Mark Rutte die al sinds 2010 in het Torentje woont, in de VVD zal opvolgen. ■

Het gevaar van extremisme

door Aviva Dierckx

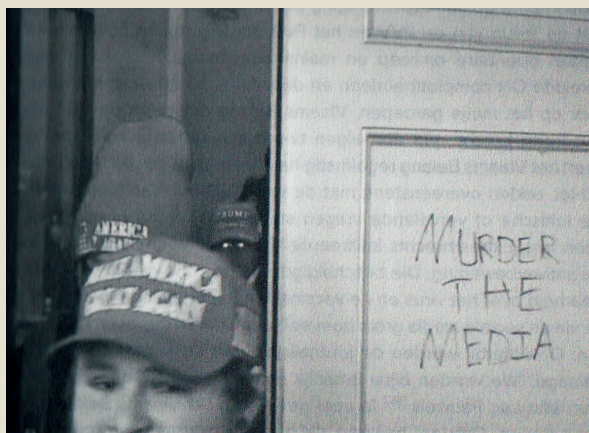
Hebt u ook mensen in uw nochtans weldenkende omgeving die wel durven uitroepen “lààt extreemrechts dan toch eens meespelen, ’t zal rap blijken dat ze het niet beter kunnen dan de huidige regering, trek ze gewoon méé in ’t bad”? Of die stellig poneren dat het “overdreven” is om parallellen te trekken tussen de jaren ’30 en nu, “want dat is gewoon écht niet hetzelfde, niet de context, niet de methodes”?

Dan moet u dit boek kopen. U moet misschien ineens meerdere exemplaren kopen. U kan het lezen en daarna héél erg beslagen zijn in het weerleggen van hun uitroepen. Of... u kan het hen cadeau doen. Zijn zij inderdaad toch weldenkend, dan zal u van hen deze ‘uitroepen’ nooit meer horen. Misschien blijken zij helemaal niet weldenkend maar dwalend of erger, en dan weet u ook wat te doen... Ja, ik moet auteur Dirk Verhofstadt echt danken voor dit boek, het zal mij in staat stellen mijn kennissenkring aan de hand van deze criteria wat uit te dunnen.

Dagboekformule

Een dagboek is meestal beklijvende lectuur. Het geeft het aanvoelen van dag per dag mee te beleven, minder toeschouwer te zijn dan wel nàast de schrijver te staan. De chronologische fragmenten maken het mogelijk het niet in zijn geheel te verslinden, maar hap voor hap, zonder er de smaak van te verliezen. Indien de auteur het eigen leven beschrijft, voegen we naast beklijvend en makkelijk chronologisch ook nog ‘authentiek’ toe. Dan is er natuurlijk nog een voorwaarde: het moet best ook wel ergens over gaan dat onze aandacht kan bijhouden. Dat laatste is waarom de dagboeken van Virginia Woolf uiteindelijk niet ‘pakken’, en die van Otto Klemperer en Anne Frank wél. Maar het hoeft niet over het eigen leven of zelfs over één leven te gaan. De dagboekformule is even sterk wanneer het gaat om de beschrijving van een tijdsegment of een....

In ‘Dagboek 1933 – het gevaar van extreemrechts’ bouwt Dirk Verhofstadt niet alleen een beklemmend beeld op van een scharnierjaar uit de geschiedenis, hij laat de lezer zelf parallellen trekken met het heden, en wie ‘dur de compreneure’ is helpt hij daarbij een handje, want in in- en uitleiding trapt hij duidelijk naar het huidige extreemrechts.

Het aanpakken van de pers is een beproefde techniek van extremisme.

Dirk Verhofstadt weet dat. Hij heeft het succesvol toegepast in het verleden.

Hij schreef eerder ‘1914. Het vervloekte jaar’ met als uitgangspunt de vraag hoe de wereld eruitzag in 1914 toen de eerste wereldoorlog begon. Hier brengt Verhofstadt voor elke dag een nieuwsfeit dat hij uit kranten haalde of uit de wereldliteratuur, het loopt van trivia tot feiten, tot sfeerbeelden. Niet alleen de ‘grote’ en droge geschiedenis dus, maar ook items over de sociale onrust uit die periode en volkse bekommernissen als het voetbal. In eigende stijl brengt hij context aan, maar trekt de pen ook door naar de ons nu wel gekende ontwikkelingen die nà 1914 volgden.

En in maart 2018 publiceerde hij samen met Paul Cliteur ‘In Naam van God’, waar het theo-terrorisme gefileerd wordt maar met ook het belangrijke onderdeel van een wereldwijd dagboek van de moordaanslagen die in 2017 dagelijks “in naam van God” opgetekend werden.

Zijn pennevrucht van 2022, ‘Dagboek 1933’ plaatst zich in dit rijtje.

Scharnierjaar 1933

Waarom 1933 als dagboekjaar? Het is begin 1933, namelijk 30 januari, dat Hitler Rijks-

kanselier van Duitsland wordt. Alleen al de fragmenten van de dagen die daar naartoe geleid hebben zijn spannende lectuur over meestal ongekende feiten en politieke druk. Volgt daarna: de kroniek van het onderuit gaan van alle tegenstanders, en hoe in tijdspanne van enkele maanden zogenaamd verankerde rechten en vrijheden op de schop gaan. Eerst sluiwend, daarna grover. Vrijheid een verworven goed? Niet dus. En de methode om de vrijheid te slopen, leer je uit de tenen krullende opbouw van kleine en grote verboden, van omkeringen van redeneringen, van onderdrukking en schrapping van voorheen gangbare mechanismen van solidariteit, satire of kritisch denken, de opbouw ook van het vijanddenken, de ontmanteling van onafhankelijke instellingen. Het houdt daarmee natuurlijk niet op. We weten dat het verder loopt via “de ondergang van politieke partijen en vakbonden, de greep op het onderwijskorps, de verbanning van kunstenaars en intellectuelen, de medewerking van de medische stand, de onderwerping van de jeugd, het gedeisd houden van het leger, de zware straatterreur, de afbouw van vrouwenrechten, de discriminatie en de vervolging van de joden”.

“Veel mensen zijn niet langer bang voor extreemrechtse ideeën en beseffen niet tot welke excessen ze kunnen leiden. Zoals ‘Dagboek 1933’ beschrijft, kan de ondermijning van de democratie bijzonder snel gaan, en kunnen rechten en vrijheden die we met zijn allen vanzelfsprekend vinden, gemakkelijk wor-

Dirk Verhofstadt tijdens de voorstelling van zijn boek 'Dagboek 1933' in de Vooruit in Gent.

den aangetast en afgeschaft. Die snelheid was en is verbijsterend, zeker voor een tijd waarin de communicatiemiddelen niet waren wat ze nu zijn (p. 328)."

Dirk Verhofstadt brengt dit met zijn dagboek-items op pakkende wijze naar voren. Daarbij is ieder fragment bewezen en gestaafd in een apart noten-hoofdstuk, en ik vermoed dat de auteur het vorig jaar heel van vitamine d-pilletjes heeft moeten nemen om de dagen te compenseren die hij van Gent tot Berlijn in archieven en bibliotheken heeft doorgebracht. Een geduldwerk, maar zeer nodig aangezien we weten hoe snel extreemrechts (en soms ook onze dwalende kennissen) roepen "dat dat allemaal niet bewezen is". Dirk, we moeten u echt danken voor dit boek.

De taal van extreemrechts

Verweven tussen de chronologische items neemt Dirk Verhofstadt de lezer regelmatig

mee voor een akoteetje over extreemrechts taalgebruik. Hij citeert voormalig bondskanselier Angela Merkel wanneer ze zegt "De taal is niet zomaar een verzameling woorden, ze creëert mee de realiteit. Hoe vaker woorden worden uitgesproken, hoe meer dat onze kijk op de wereld beïnvloedt".

Zijn akoteetjes behandelen woorden en begrippen als gezond volksgevoel, leugenpers, anti-establishment, volksgemeenschap, salonfähig en nog vele andere. Ze zijn uitermate belangrijke toevoegingen, nadat uit de 1933-fragmenten naar voren komt dat de toenmalige nazi-terminologie vlotjes opnieuw in ons taalgebruik zit en dat we nauwelijks beseffen waar het vandaan komt. Soms heeft zo'n woord ook, bewust, een halve draai genomen. Voorbeeld: omvolking. In het nazi-discours nog een plan van hén om in geannexeerde streken een flinke input te brengen met arische slag, hedentendage hét woord

van extreemrechts om een zogenaamd complot van islamieten om het westen te overstromen aan te duiden. De taal van extreemrechts is niet onschuldig, stelt Verhofstadt, en houdt daarmee ook onze politici, niet alleen de populisten maar zelfs zijn eigen liberalen, een spiegel voor.

Waarschuwen

Van taal zitten we snel bij de media, en wat er gebeurt als zij niet de taal of de definities willen hanteren van de populisten. Waar de nazi's eerst vooral hun pijlen richten op linkse en volgens hen door joden gecorrumpeerde pers, sloeg dat snel over naar dé pers in het algemeen. Alle pers werd als leugenpers afgedaan, en zo kon het idee gelanceerd worden voor eigen kanalen waar de (nazi-) vlag de lading dekte. Dirk Verhofstadt lijnt de gelijkenissen met vandaag op, en daarbij is Donald Trump natuurlijk een zeer markant voorbeeld. Het is immers hij die journalisten afdoet als vijanden van het volk, en het is dat soort mennerij dat ervoor zorgt dat een meute aanvallen pleegt op verslaggevers ter plekke, en "murder the media" scandeert.

In een interview in De Morgen zegt de auteur dat het hem niet anders mogelijk is dan parallellen te trekken tussen de jaren '30 en de opgang die extreemrechts nu maakt. Hij trekt er meer dan 30 in 'Dagboek 1933': van verklaring en geweld over homohaar tot dehumanisering van hele groepen. Hij expliciteert in het interview dat hij "mensen, maar zeker kiezers van Vlaams Belang, wil aanspreken en vragen om goed te kijken wat er kan gebeuren als je daadwerkelijk rechten en vrijheden opoffert in naam van orde, veiligheid en vermeende etnische homogeniteit. Sommige mensen denken dat we dan in een soort luilekkerland zullen terechtkomen, waar alle problemen opgelost zijn, maar niets is minder waar. Het is een zeer gevaarlijke piste". ■

Dirk Verhofstadt,
Dagboek 1933 –
het gevaar van
extreemrechts,
Houtekiet,
Amsterdam/
Antwerpen, 2022,
408 blz., 29,99 euro.

Ecomodernisme als uitdaging

De klimaatuitdagingen zijn werkelijk enorm: de CO2-emissies moeten wereldwijd elk decennium met 50% dalen. Kunnen we dit behalen met onze blijvende focus op duurzame groei? Of is een bepaalde radicale verandering nodig? Het antwoord werd gegeven in een debat georganiseerd door het LVV.

Even de context. Een nieuwe studie van de VUB geeft een indicatie over wat de invloed zal zijn op de levens van kinderen die vandaag het levenslicht zien. Als we geen actie ondernemen gaan onze kinderen gemiddeld: 7x meer extreme hittegolven ervaren, 2,6x meer droogtes, 2,8x meer overstromingen, 3x zoveel mislukte oogsten, de helft meer cyclonen en ga zo maar door.

We stellen ons dan ook de vraag hoe ons economisch en politiek systeem deze mondiale problemen kan en moet aanpakken.

Op 24 november ging het LVV online in gesprek met **Johan Albrecht**, professor milieueconomie aan de UGent en Senior Fellow van denktank Itinera, en **Jan Deschoolmeester**, oprichter van ecomodernisme, be en kernlid Liberales. Het debat werd in goede banen geleid door **Pieter-Jan Van De Weghe**.

Deelnemers

Even de deelnemers voorstellen. Johan Albrecht publiceerde 'Klimaatneutraal in 2050 – hoe organisaties het verschil kunnen maken', waarin hij de inzichten rond organisatie-economie van Nobelprijswinnaar Herbert Simon toepast op de klimaatuitdaging. Volgens Albrecht komen we niet tot een systeemverandering als we focussen op marktkrachten, hij wijst daarentegen op de sleutelrol van flexibele organisaties.

Jan Deschoolmeester schreef met Thomas Rotthier het boek 'De wereld red je niet met minder minder minder', waarin de auteurs volop ijveren voor een systeem dat focust op economische groei en technologische innovatie.

Maar wat zijn ecomodernisten?

Johan Albrecht is niet aan specifieke labels gehecht. Hij wil vooral komen tot een trans-

parante analyse. Het label is voor hem daarbij van minder belang. Jan Deschoolmeester is van mening dat het ecomodernisme vooral vertrekt vanuit de uitdagingen van de 21ste eeuw. De bevolking groeit de komende drie decennia. Al die mensen verwachten een goed en welvarend leven. Met een zo klein mogelijke impact op ons milieu. Dat is het vertrekpunt van het modernisme. Voor het Westen wil dit zeggen dat zoveel mogelijk nieuwe (koolstofarme) technologieën zo goedkoop mogelijk moeten ingezet worden om het doel te bereiken.

“De beste kerncentrale is de centrale die niet meer moet gebouwd worden.”

Is ecomodernisme dan onlosmakelijk met kapitalisme verbonden?

Jan: “Dat hangt samen maar niet met een ‘laissez-faire’-kapitalisme. Ecomodernisten willen de scherpe kantjes van het kapitalisme afronden. Kapitalisme is altijd een motor van welvaart geweest. Het kan veel mensen, ook vandaag nog, uit de armoede houden en gelijktijdig de energietransitie stuwten. Dat kan je alleen met een bijgestuurd kapitalisme. Concreet, er hangt altijd wel een prijs aan, bijvoorbeeld aan de CO2-uitstoot.”

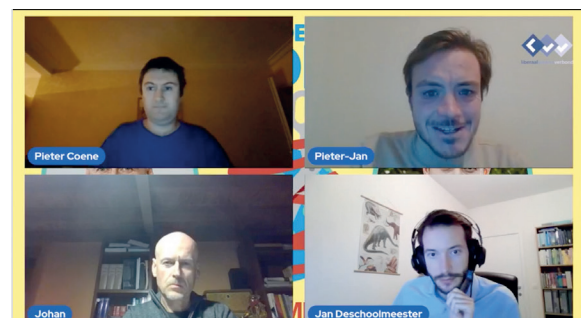
Johan: “Het is een theorie die al in het verleden is ontwikkeld. We gaan er vanuit dat het prijsmechanisme sturing brengt in de economie. Concreet, de bedrijven zullen de kost van hun CO2-uitstoot op de ene of de andere manier moeten betalen

en doorrekenen in hun productie waarmee dan op zijn beurt de consument geconfronteerd wordt. Waarom zijn sigaretten duur? Om mensen hard te ontraden om niet te roken omdat dit schadelijk is voor de gezondheid. Indien hoge CO2-producten heel duur worden, zal de consument ontraden worden ze te gebruiken. Dat is de redenering. Maar we moeten dan wel naar nieuwe markten en alternatieven zoeken. Dat geldt bijvoorbeeld in de elektriciteitsprijs waar de CO2-kost onmiddellijk wordt doorverrekend. In het geval van de prijzen in de supermarkt geldt dit anders, want deze prijzen zijn vooral afhankelijk van langetermijnovereenkomsten, en niet zozeer van de schommelingen in de CO2. En daardoor wordt het wapen van de CO2-belasting voor de consument natuurlijk uitgehold. Hij gaat er niet zo veel van voelen. Grote bedrijven kunnen dan voor een heel ambitieuze klimaatagenda kiezen. Als je de ruim 2.500 bedrijven neemt die zich geëngageerd hebben om hun CO2-uitstoot te verminderen dan kom je in totaal op anderhalfton CO2.”

Maar dan zijn we er nog niet. Tegen 2050 moeten we haast een heel nieuw energielandschap uitbouwen?

Johan: “Dat klopt. En dat gekoppeld aan alle economische sectoren wat veel onzekerheid zal brengen. Dat moet worden aangestuurd en kan je niet aan de markt overlaten. Bijvoorbeeld: als we tegen 2050 klimaatneutraal zouden zijn, dan mogen we in 2050 nog amper gas gebruiken. Wat doen we vandaag in Europa? Massaal in LNG-capaciteit investeren. Dus dit zal moeten gereguleerd worden willen we onze doelstellingen halen.”

Jan: “De overheid zal ook goed moeten sturen.”

De investeringen in nieuwe technologieën zouden niet snel genoeg verlopen? Hoe moeten we dat aanpakken?

Johan: “We investeren zoveel als begin jaren tachtig. Dat is vreemd en onverklaarbaar. Het gaat om publiek geld en we moeten vaststellen dat in de meeste landen de toename van budgetten vooral ging naar medische en ict-toepassingen. Wat kunnen we doen? Meer investeren in radicale innovatie.”

Jan: “Bill Gates is van mening dat we die investeringen met vijf moeten vermenigvuldigen. Het uitrollen van nieuwe technologie vraagt natuurlijk tijd. Vooral het effectief implementeren door een gebrek aan voldoende investeerders is een probleem. De overheid zou dit gat kunnen dichtrijden door mee te investeren.”

Heeft de overheid wel de juiste tools om dit investeringsprobleem aan te pakken?

Johan: “Een complexe vraag. Veel Westerse landen geven veel uit aan fossiele subsidies.

In België is dat elk jaar 11 miljard euro. Een mooi voorbeeld daarvan zijn de salarissen. Dus de uitstoot in transport blijft maar stijgen. Het is moeilijk om dit terug te dringen. En dit heeft veel te maken met een gebrek aan vertrouwen in het afbouwen op een efficiënte manier van die subsidies en ze opnieuw te investeren in de economie. Bouw je die af dan komen er gelden vrij voor nieuwe investeringen. Er is daar te weinig debat rond. Door de huidige maatregelen zoals de energiecheques drijven we die subsidies nog eens enorm op. En je krijgt een gat in je begroting. Ik denk dat er in de politiek te weinig wil is om hieraan iets te doen. Het gaat overigens om complexe beslissingen. In de Scandinavische landen zie ik bij de overheid veel meer interne kennisopbouw over energie en klimaat.”

En wat is de invloed van de oorlog in Oekraïne? Is de energiecrisis een vloek of een zegen?

Jan: “Een crisis is altijd een wake-up-call. Vandaag zijn het de gasprijzen, morgen de koolstofprijzen. We moeten weg van de fossiele brandstoffen en naar een verregaande elektrificatie gaan. Een gasboiler kan je door een warmtepomp vervangen. Een deel heeft ook met gedragsverandering te maken, bijvoorbeeld het minder vlees eten.”

Het elektrificeren en renoveren van ons gebouwenpark is een hele uitdaging?

Johan: “Elektrificeren is maar een deel van het verhaal. Van het omvormen van slechte woningen naar energiezuinige kunnen we

alleen maar beter van worden. Je moet ook niet denken dat elektriciteit alles gaat oplossen. Dit vraagt een enorme aanpassing van ons gehele energiesysteem. We gaan dan heel afhankelijk zijn van de prijs van de elektriciteit. En die prijs wordt tot op heden nog altijd bepaald door de gascentrales. Dit betekent dat elke opstoot van de gasprijzen enorme complicaties teweeg brengt voor de elektriciteitsprijs. Alle eieren in één mand leggen, houdt risico's in. Inzake de subsidies voor renovatie moeten we beter segmenteren. Ze zijn niet bedoeld voor rijke mensen. Ik pleit voor subsidies voor verhuurders. Je kan dan de huur drukken door een beter geïsoleerde woning te verhuren.”

En dan komen we tot de kernenergie. Hoe staat de ecomodernist daar tegenover?

Jan: “Kernenergie is niet de Heilige Graal. Ecomodernisten verdedigen kernenergie in de energiemix. En die mix moeten we diversifiëren. De zon schijnt niet altijd en met kerncentrales heb je ook problemen. Ik vind het dus slim om de duur van de kerncentrales te verlengen. De beste kerncentrale is de centrale die je niet meer moet bouwen. Het is zonde om ze af te breken. Verlengen is bovendien veel goedkoper dan nieuwe kernenergie.”

Johan: “We hebben de kernenergie zeker nog nodig om onze capaciteit op peil te houden. Ik verwacht een stijgende gasprijs waardoor we andere energiebronnen anders moeten bekijken. Ik wil toch benadrukken dat de twee nieuwe kerncentrales in Europa, in Frankrijk en Finland, catastrofes zijn.” – **B.C.**

LVV DEBAT
ECOMODERNISME

Johan Albrecht Jan Deschoot-meester

Het debat kan opnieuw bekeken worden via
<https://www.facebook.com/hetlvv/>

Duitsland schiet in een kramp

Vergelijkingen gaan nooit op. En toch konden vooral de Britse kranten het niet laten. De poging tot operettestaatsgreep van prins Heinrich XIII Reuses en zijn 'Reichsbürger' werd in één adem opgevoerd met de al even bleekjes afgelopen Bierkeller-putsch van Hitler, Röhm en Ludendorff op 8 en 9 november 1923.

door Lukas De Vos

Van de Mars op Berlijn, naar Mussolini's voorbeeld, kwam toen geen haar in huis. Van de veroordeling der stokebranden evenmin: Ludendorff ging vrijuit, Hitler kreeg vijf jaar in een luxueuze gouden kooi, en zat enkele maanden vast om 'Mein Kampf' te schrijven.

Dwalingen

De samenzweers hadden erop gerekend dat leger en verpauperd volk meteen de lofbazuin zouden steken, en niet alleen Beieren, maar meteen heel Duitsland zouden "bevrijden" van het juk der bezetters na de Grote Oorlog. Zij dwaalden, al bleek de wet van 18 juli 1922 ter bescherming van de (Weimar-) republiek een blindganger, en dus volstrekt onwerkbaar. Eerder had het leger zich al afzijdig gehouden – niet meer dan dat – toen de Oost-Pruisische nationalist Wolfgang Kapp en generaal Walther von Lüttwitz een putsch opzetten. De 'Freikorpsen' met de Marinebrigade Erhardt namen onder het keizerlijke banier het centrum van Berlijn in op 15 maart 1920, en deden de regering uitwijken naar Dresden. Maar het volk volgde de oproep tot algemene staking, de ambtenarij weigerde openlijk mee te werken (behalve in Beieren). Na vier dagen zagen de opstandelingen het nutteloze van hun poging in.

Frustratie

Als er dan toch een overeenkomst moet gezocht worden met vandaag, dan is het in frustratie (hoewel de hedendaagse crisissen – energie, voedsel, migratie, belastingen, politiek – moeilijk kunnen optornen tegen de vernederingen en massamoorden van WO I) en de bedenkelijke rol van sommige legeronderdelen. Dat de atavistische edel-

De Duitse Bondskanselier Olaf Scholtz en de Franse president Emmanuel Macron: de rozengeur tussen beiden is wat verdampt.

van malcontenten, van de naar verluidt 21.000 aanhangers is maar een fractie gewelddadig gezind. Je kunt ze mak-

kelijk opdelen in drie groepen: losgeslagen complotgelovigen (Querdenker); populistten (AfD-partij); en legerradicalen. Een deeltje van die groep noemt zich Selbstverwalter, "zelfbestuurders", die de staatsinrichting en de bestaande rechtsorden ten enen male integraal verwerpen. Ze weigeren belasting te betalen (laat staan de Kirchensteuer), ze achten wetten zinloos, en vrijwaren hun bezittingen tegen de overheid (desnoods met een jachtgeweer). Maar om ze te veralgemenen tot wat Dirk Kurbjuweit "al degenen" noemt

man van Reuss nogal wereldvreemd deed, volgens zijn even adellijke familie, valt nog te begrijpen. Hij komt dan ook uit een oud graven- en vorstengeslacht, dat al 850 jaar in Oost-Thüringen de plak zwaaide tot in 1918. In 1946 zag de familie af van het recht op troonsaanspraak. Heinrich is nummer 113 in rechte lijn – alle zonen heetten Heinrich ter ere van keizer Hendrik VI, nu alleen nog de oudste. Hij is in elk geval oerconservatief, miskent het opdoeken van het keizerrijk, zit in uiterst rechtse kringen, en weigert de Bondsregering als geldige opvolger te aanvaarden van de keizer. Dat zootje ongeregeld en lunatiek wou dus de 'Bundestag' binnenvallen, de regering gijzelen, de staat van beleg afkondigen, en met een zelf in elkaar geflanste regering Duitsland weer groot en soeverein te maken. Ondanks ruim een dozijn huiszoekingen in het land, maar ook in Italië en Oostenrijk, zijn amper 25 samenzweers opgebracht. Daarvoor waren 3.000 politiemensen ingezet. Was dat zinvol? Of sloeg Berlijn met een voorhamer op een mug? Ik vrees dat laatste. Natuurlijk zijn er altijd al extremistische groepen geweest, die het liefst zouden gedijen in revolutionaire tijden. De Baader-Meinhoff groep ligt nog vers in het geheugen. Maar de 'Reichsbürger' vormen een amalgaam

Prins Heinrich XIII Reuses en zijn 'Reichsbürger' planden een operetteputsch in Duitsland.

“die voorheen voor idioot werden versleten”, zich nu “met Trump gerechtvaardigd voelen”, is een brug te ver. Er zijn wel grotere gevaren dan een doorgeslagen ouderling te bedenken.

Controle

Het grootste gevaar, dat we ook in België kennen, is wie de gewapende macht controleert. Af en toe loopt, ook bij ons, een enkeling ‘berserk’. Zo werd in juni vorig jaar het lijk gevonden van Jürgen Conings in Maaseik, die gezocht werd omdat hij Van Ranst een lesje wou geven en er nazistische sympathieën op nahield. Ook nu zijn in Duitsland een politiemann omgebracht die Joodse instellingen moest bewaken tegen terreur, en erger, Rüdiger von Pescatore, een voormalige Oberleutnant van het bataljon Valschermjagers 251 in Calw. Dat hoort bij het al beruchte, vrij racistische Kommando Spezialkräfte der Bundeswehr, stoottroepen die ingezet worden in de gevaarlijkste opdrachten. In de kazerne van Calw zijn nu huiszoeken verricht.

Een tweede gevaar is ons al evenmin onbekend: politieke agitators. Aangehouden is Birgit Malsack-Winkemann, tot nu arrondissementsrechter in Berlijn, die minister van Justitie moest worden in het nepkabinet. Ze zat eerder voor de AfD in de Bundestag (2017-2021). En net zoals Himmler Wewelsburg koos, heeft ook het Reichsbürgergenootschap zijn vaste vergaderburcht. Het neogotische jachtkasteel Waidmannsheil van de Reussfamilie in Saalberg, waar de staatsgreep gepland werd.

Nepnieuws

De laatste groep klampt zich vast aan nep-

nieuws, en ziet overal spoken. Heinrich XIII behoort daartoe, hij wijt de ondergang van zijn familie aan de joodse bankiersfamilie Rothschild – wat zijn antisemitisme en zijn banden met Rusland heeft versterkt. Zijn levensgezellin Vitalia is zelf een Russin (en aangehouden), de procureur-generaal verdenkt haar ervan “die Vereinigung insbesondere dadurch unterstützt zu haben, dass sie dem Beschuldigten Heinrich XIII P. R. bei der Kontaktaufnahme zu Vertretern der Russischen Föderation behilflich war” (Merkur.de), hand- en spandiensten met Moskou te hebben bevorderd. Nu, zoals elk Russisch Hof, zoals dat van Poetin, kent ook het Reichsbürgergenootschap zijn Progozjin of Raspoetin. De ordediensten hebben de beroemde chefkok van Sra Bua in het Keminskihotel van Jochberg, Frank Heppner, ingerekend – toevallig ook de schoonvader van Real Madridster David Alaba. Hij zou na de staatsgreep “de kantines van het Duitse Rijk” overnemen, en het leger bevoorraden. Wat je al niet kunt bedenken in zo’n mimeputsch.

Weifelaar

Soms vraag je je af of het niet eerder de besluiteloosheid is (met als gevolg overreacties) waaraan de politiek lijdt. Bondskanselier Olaf Scholz (SPD) heeft inderdaad een moeilijke opvolging geërfd na zestien jaar Angela Merkel. De vroegere burgemeester van Hamburg is allesbehalve een tafelspringer, geen groot redenaar, en eerder gesloten. Dat wordt al eens verward met weifelen. Ook al is zijn populariteit laag, hij lijkt leper dan gedacht. Bij zijn aantreden in december 2021 was amper 11% van de Duitsers overtuigd van zijn politieke competentie, en 15% schreef hem daad-

Duitsland heeft een traditie van staatsgrepen: de Bierkeller-putsch van Hitler, Röhm en Ludendorff op 8 en 9 november 1923 liep wat flauwtjes af.

kracht toe. Dat is inmiddels wel gewijzigd: in maart geloofde 39% dat hij er niks van bakte, in de zomer was dat wel opgelopen tot 62%. Hij heeft moeten manoeuvreren om zijn land uit de beschuldigdenbank te halen, al gaf hij maar laattijdig aan dat de oliepijplijn Nordstream 2 niet in werking zou gesteld worden, en later, dat hij helemaal onafhankelijk wou worden van Russische olie.

Maar met zijn Zeitenwende, de omslag, heeft hij al meer bereikt dan Merkel (wier omzichtigheid hij naar buiten toe ook aanwendt). Intern is hij erin geslaagd zijn coalitiepartners op tal van vlakken tot toegevingen te dwingen.

De rozengeur met Frankrijk is evenwel helemaal verdampt. Macron werkt zonder meerderheid, en zet dus alles in op Europese maatregelen. Daar blijft Scholz behoedzaam in (wetende dat zijn belangrijke auto-industrie nog wat tijd nodig heeft voor omschakeling naar duurzame industrie). Frankrijk wil meer steun voor de uitvoer van zijn wapens en (kleine) kerncentrales. Scholz gaat op de rem staan, en denkt eerder aan Amerikaanse wapenuitrusting. Frankrijk wil een stop op de kost van aardgas. Scholz heeft met Qatar een ruime deal afgesloten. Voor zichzelf.

Geld stinkt niet

Maar in eigen land voeren Der Spiegel en ZDF een moeizaam onderzoek naar onderhuidse samenwerking met Rusland. BASF, hoofdaandeelhouder van Wintershall Dea (WD), ligt onder vuur. Dat bedrijf heeft een joint venture met Gazprom, en is in noordelijk Oerengoj gebleven. Geld stinkt niet: na afschrijvingen heeft WD dit jaar alleen al ruim 1,5 miljard euro winst geboekt. Alleen kan Moskou gascondens (“witte olie”) recupereren dat vooral in Omsk geraffineerd wordt tot kerosine. Waarmee de smaldelen van de luchtmacht bevoorradad worden voor de Soechoi-bommenwerpers boven Oekraïne. Het is ook nooit goed, hoor ik Scholz al zuchten. ■

Alle economen en politici zijn het roerend eens: om zowel de begroting als de rekeningen van de Sociale Zekerheid uit de rode cijfers te halen, moet de tewerkstellingsgraad in ons land drastisch naar omhoog. Het cijfer van 80% wordt algemeen als richtsnoer naar voren geschoven.

De tewerkstelling opkrikken in een verknipt land?

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Als er zoveel consensus is, waarom blijft het dan blijkbaar zo moeilijk dit doel te bereiken. Laten we proberen de weg te vinden in ons hopeloos verknipt land. Een eerste stap om vooral jonge gezinnen de kans te geven maximaal tot de arbeidsmarkt toe te treden, is te zorgen voor een uitgebreid en kwaliteitsvol netwerk van kinderopvang (crèches, onthaalmoeders, voor- en naschoolse kinderopvang). Dit is gemeenschapsmaterie en wordt dus door de Vlaamse regering aangestuurd. Cijfers leren dat Nederland hieraan gemiddeld per kind per dag 4,5 euro spendeert. Vlaanderen (amper) 2,5 euro.

Mistoestanden

Er is dus niet alleen een probleem van kwantiteit, maar ook (en vooral – zoals, helaas, een aantal recente mistoestanden hebben aangetoond) een probleem van kwaliteit. Resultaat, in heel wat gezinnen blijft één van de partners (meestal de vrouw) thuis om voor de kinderen te zorgen. Dus, meer investeren in degelijke kinderopvang, niet alleen voor méér plaatsen, maar ook in een betere omkadering zodat er beter voor de kinderen kan worden gezorgd, zou quasi rechtstreeks leiden tot meer productieve tewerkstelling. Wie is daar bij gebaat? De federale fiscus en de al even Federale Sociale Zekerheid. Dus, waarom zou Vlaanderen (met een politiek verschillend samengestelde regering dan de Federale) investeren in iets waar vooral het Federale beter van wordt?

Een eerste stap om vooral jonge gezinnen de kans te geven maximaal tot de arbeidsmarkt toe te treden, is te zorgen voor een uitgebreid en kwaliteitsvol netwerk van kinderopvang.

Maar ook in omgekeerde richting werkt het systeem niet: in de zorgsector (dus ook in de kinderopvang) is er een enorm tekort aan personeel. Waarom zou de Vlaamse overheid meer geld in die sector investeren, want iedere werkloze minder verlicht wel het budget van de (Federale) RVA, maar brengt niet direct opbrengsten in de Vlaamse 'kas'.

Herverkaveling

Dus de halfslachtige manier waarop in ons land (na zes pogingen) aan "staatsvorming" is gedaan, heeft vooral geleid tot allerlei idiote en contraproductieve situaties, die een efficiënt, coherent en slagvaardig beleid in de weg staan. Integendeel, de verschillende "niveaus" hebben er alle belang bij elkaar tegen te werken. Wie denkt dat met confederalisme

al deze anomalieën zullen weggewerkt worden, droomt luidop. Alleen al met het dossier Brussel dreigt nog meer complexiteit, en is dus bron van verwarring, toe te voegen aan de reeds bestaande kakofonie. Over wat er met de in het verleden opgebouwde Openbare Schuld en de verworven pensioenrechten moet gebeuren, wordt al even oorverdovend gezweven. Als men het concept Solidariteit (de moderne versie van de Fraternité uit de trilogie van de Franse Revolutie: Egalité, Liberté, Fraternité) wil loslaten (en dus het land volledig wil uit elkaar zien spatten), heeft dit land geen behoefte aan confederalisme, maar aan een goed doordachte herverkaveling van de nu totaal versnipperde en conflicterende bevoegdheden. ■